

ŽOZEP BOREL FONTELES

VISOKI PREDSTAVNIK
POTPREDSEDNIK EVROPSKE KOMISIJE

Brisel, 30. oktobar 2020.
A(2020)5278451-6788457

G. Sajed Rijaz Hajder
Vršilac dužnosti načelnika Službe za organizaciju rada u sudnici
Specijalizovana veća Kosova
Hag

Poštovani g. Hajder,

Hvala Vam što ste prihvatili naš zahtev za produženje roka za podnošenje pismenog odgovora u vezi sa obaveštenjem o zahtevu za ocenu ustavnosti i zahtevom za dostavljanje informacija od Specijalizovanog veća Ustavnog suda Kosova, dostavljenog 5. oktobra. U prilogu je moje pismeno izjašnjenje u vezi sa dopuštenošću zahteva.

Molim Vas da primite izraze mog najvišeg uvažavanja.

Srdačan pozdrav,

/potpis na originalu/
Žozep Borel Fonteneles

Brisel, 30. oktobar 2020.

U postupku pred Specijalizovanim većem Ustavnog suda

Pismeno izjašnjenje visokog predstavnika Unije za spoljne poslove i bezbednosnu politiku u vezi s dopuštenošću zahteva za ocenu ustavnosti

Predmet: Spis KSC-CC-2020-11: Zahtev za ocenu ustavnosti predloženog amandmana na Ustav Kosova (*)

Reference: 1) Odluka KSC-CC-2020-11/F00004 od 5. oktobra 2020. po obaveštenju o zahtevu za ocenu ustavnosti i zahtev za dostavljanje informacija

2) Odluka KSC-CC-2020-11/F00012 od 20. oktobra 2020. po zahtevima za produženje roka za podnošenje pismenih izjašnjenja

KONTEKST

1. Dana 14. aprila 2014, predsednik Kosova i visoki predstavnik Unije za spoljne poslove i bezbednosnu politiku (u daljem tekstu: visoki predstavnik) razmenili su pisma o mandatu Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (u daljem tekstu: Euleks na Kosovu) i uspostavljanju i radu „specijalizovanog suda“ i „specijalizovanog tužilaštva“ za eventualne postupke koji bi proistekli iz istraga Specijalne istražne radne grupe (u daljem tekstu: SIRG) (u daljem tekstu: razmena pisama).
2. Dana 23. aprila 2014, Zakonom br. 04/L-274 Skupština Kosova je ratifikovala razmenu pisama kao međunarodni sporazum između Kosova i Evropske unije.

(*) Ovaj naziv ne utiče na stavove u pogledu statusa i u skladu je sa rezolucijom Saveta bezbednosti UN-a 1244 (1999) i mišljenjem Međunarodnog suda pravde u vezi sa proglašenjem nezavisnosti Kosova.

3. Dana 3. avgusta 2015, Skupština Kosova usvojila je amandman na Ustav dodavanjem novog člana 162 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

TOK POSTUPKA

4. Dana 24. avgusta 2020, predsednik Kosova predložio je amandman na član 162 Ustava (u daljem tekstu: predloženi amandman).
5. Dana 18. septembra 2020, predsednik Skupštine Kosova dostavio je tekst predloženog amandmana predsedniku Specijalizovanih veća, u skladu s članovima 144(3) i 162(3) Ustava (u daljem tekstu: zahtev za ocenu ustavnosti), kako bi Specijalizovano veće Ustavnog suda ocenilo da li se predloženim amandmanom umanjuju prava i slobode zajamčene poglavljem II Ustava.
6. Dana 22. septembra 2020, predsednik Specijalizovanih veća odredio je panel Ustavnog suda da rešava po zahtevu za ocenu ustavnosti.
7. Dana 5. oktobra 2020, panel Ustavnog suda odlučio je da obavesti visokog predstavnika, između ostalih, i pruži mu mogućnost da ukoliko želi do 19. oktobra 2020. podnese pismeno izjašnjenje o dopuštenosti i/ili osnovanosti zahteva za ocenu ustavnosti.
8. Dana 19. oktobra 2020, visoki predstavnik je podneo zahtev panelu da produži rok za podnošenje pismenih izjašnjenja o dopuštenosti i/ili osnovanosti zahteva za ocenu ustavnosti do 2. novembra 2020.
9. Dana 20. oktobra 2020, panel Ustavnog suda je odobrio zahtev visokog predstavnika za produženje roka za podnošenje pismenih izjašnjenja o dopuštenosti i/ili osnovanosti zahteva za ocenu ustavnosti i visokom predstavniku produžio rok do 2. novembra 2020.

IZJAŠNENJE O DOPUŠTENOSTI

10. Članom 162 (14) Ustava predviđeno je da se „...mandat Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva nastavlja do obaveštenja o njegovom završetku u skladu sa Zakonom br. 04/L-274 i u konsultaciji sa Vladom“.
11. Predloženim amandmanom se predviđa brisanje postojećih stavova 13 i 14 u članu 162 Ustava. Predviđa se da se te odredbe zamene novim stavom 13: „[M]andat Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva će trajati sve dok Savet Evropske unije, u konsultaciji s Vladom Kosova, ne izda obaveštenje o njegovom završetku“.
12. Budući da predloženi amandman ima za cilj da se izmeni ustavna odredba „koja se odražava na sudske postupke koji proisteknu iz istraga SIRG-a“, on spada u kategoriju amandmana o kojima je reč u razmeni pisama.
13. U razmeni pisama se navodi: „U skladu sa Ustavom i merodavnim zakonima Kosova, sa šefom misije Euleksa na Kosovu i/ili specijalnim predstavnikom Evropske unije, preuzećemo sve potrebne dodatne obaveze i modalitete kako bi se omogućilo delotvorno funkcionisanje Euleksa na Kosovu, uključujući obavljanje konsultacija o izmenama i dopunama zakona koje imaju uticaja na sprovođenje mandata Euleksa na Kosovu, sudske postupke pokrenute na osnovu istraga SIRG-a, kao i na vršenje mandata specijalnog predstavnika Evropske unije. [...]“.
14. Budući da je Ustav, na osnovu člana 16(1), „najviši pravni akt Republike Kosovo“, gore navedena pravna obaveza, zacrtana razmenom pisama koju je Skupština Kosova ratifikovala kao međunarodni sporazum, primenjuje se u slučaju predloženog amandmana koji bi, ukoliko bi bio usvojen, imao uticaj na sudske postupke pokrenute na osnovu istraga SIRG-a s obzirom da predloženi amandman ima za cilj da se iz Ustava izbriše pozivanje na Zakon br. 04/L-274 o ratifikaciji razmene pisama.
15. Međutim, sa šefom misije Euleksa na Kosovu nisu obavljene konsultacije pre nego što je predsednik Kosova uputio predloženi amandman predsedniku Skupštine 24. avgusta 2020, što je u suprotnosti s gore navedenom pravnom obavezom koja se morala ispuniti shodno članu 19(2) Ustava koji predviđa da „[r]atifikovani međunarodni sporazumi i obavezujuća načela međunarodnog prava imaju premoć nad zakonima Republike Kosovo“.

16. Stoga smatramo, ne ulazeći u druga razmatranja o pitanju dopuštenosti, da zahtev za ocenu ustavnosti ponajpre ne može biti dopušten zato što nisu obavljene konsultacije o kojima je reč u stavovima 13 i 15.

 17. U tom smislu, zahtev za ocenu ustavnosti bi omogućio panelu Ustavnog suda da oceni ustavnost primenjenog postupka prilikom iznošenja predloženog amandmana, imajući na umu važnost očuvanja Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva kao "nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda", kako se navodi u Poglavlju II, članu 31(2) Ustava, kao i međunarodne obaveze Kosova na osnovu razmene pisama.
-